

Міністерство освіти і науки України
Український центр оцінювання якості освіти

УКРАЇНСЬКА МОВА
ЗОВНІШНЄ ОЦІНЮВАННЯ

Час виконання – 135 хвилин

Екзаменаційний тест складається з двох частин. Частина 1 містить 53 завдання закритої форми, відповіді на які Ви повинні позначити в бланку А. Частина 2 передбачає написання власного висловлювання у бланку Б. Правила виконання вказано на початку кожної форми завдань.

Інструкція щодо роботи в тестовому зошиті

1. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання й правила його виконання.
2. Виконуючи завдання Частини 1 і 2, використовуйте тестовий зошит як чернетку.
3. Намагайтеся відповісти на всі тестові завдання.

**Інструкція щодо заповнення
бланків відповідей А і Б**

1. До бланків записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, відповідно до інструкцій щодо кожної форми завдань.
3. Неправильно записані, закреслені, підчищені та виправлені відповіді у бланку А – це ПОМИЛКА!
4. Якщо Ви записали відповідь неправильно, можете її виправити у відповідному розділі бланка А.
5. Виконавши завдання Частини 2, запишіть його на бланку Б.
6. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних до бланка А, та якості виконання творчої роботи.
7. Перш ніж виконувати завдання, позначте номер Вашого зошита у відповідному місці бланка А.

Ознайомившись з інструкцією, перевірте якість друку зошита й кількість сторінок. Їх має бути 16.

Зичимо Вам успіху!

Частина 1

Завдання 1–34 мають по п'ять варіантів відповідей, із яких лише **ОДНА ПРАВИЛЬНА**. Виберіть правильну відповідь і позначте її в бланку згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок – комп'ютерна програма реєструватиме їх як **ПОМИЛКИ!**

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

1. Позначте рядок, у якому в усіх словах потрібно писати літеру *и*:
  - А бад..лина, благоч..стивий, кр..хкий, ж..виця;
  - Б вар..во, меж..річчя, вич..пурений, кр..шталь;
  - В п'ят..річка, заруч..ни, нев..димка, обітн..ця;
  - Г зач..нати, виконав..ця, знів..чити, вел..чина;
  - Д нож..чок, печ..во, викор..нити, оз..ратися.
2. Позначте словосполучення, у якому порушено граматичну норму на позначення часу:
  - А рівно о першій;
  - Б десять хвилин по шостій;
  - В пів на десяту;
  - Г сім годин двадцять хвилин;
  - Д за двадцять п'ята.
3. Позначте пару речень, у якій виділені слова є омонімами:

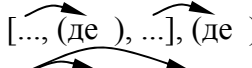
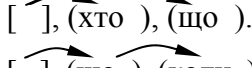
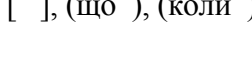
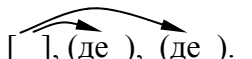
А <i>Слово</i> , чому ти не твердая криця!	<i>Слово</i> – срібло, мовчання – золото.
Б Вона зрозуміла душевний <i>стан</i> гостя.	У хлопця плечі широкі, <i>стан</i> високий.
В Рідна <i>земля</i> і в жмені мила.	<i>Земля</i> – хлібодарка і медоносиця.
Г У хвалька <i>язик</i> діє, а рука не вміє.	Держи <i>язик</i> за зубами.
Д Ми молоді, ми юні, і нам належить <i>світ</i> .	Брехнею <i>світ</i> обійдеш, а назад не вернеш.
4. Позначте речення, у якому одиничний дієприслівник **ПОТРІБНО** відокремити комою (розділові знаки пропущено):
  - А Гуркіт канонади ревів не перестаючи.
  - Б Бійці сиділи деякий час задумавшись.
  - В Пряме дерево і вмирає стоячи.
  - Г Людина! Це ж яке слово! Його треба говорити стоячи.
  - Д Похитуючись Соломія підійшла до столу.
5. Позначте рядок, у якому фразеологічні звороти є синонімічними:
  - А на живу нитку – білими нитками шитий;
  - Б і води не замутиль – хоч у вухо бгай;
  - В попасти на слизьке – накрити мокрим рядном;
  - Г бентежити кров – не чути землі під собою;
  - Д закрутити веремію – укрутити хвоста.

6. Позначте рядок, у якому в усіх словах приголосні звуки тільки глухі:
- А фікус, папуга, цукати, тьохкати;
  - Б капуста, пакетик, сахатися, ціпочок;
  - В ситечко, тапочки, пайок, часопис;
  - Г тактика, пощастити, сестриця, цяточка;
  - Д сипучість, частка, пакуночок, точиться.
7. Позначте рядок, у якому в кожному слові однакова кількість звуків і букв:
- А боєць, вищість, зраджений, відсіювання;
  - Б євробачення, воїнський, італієць, розжувати;
  - В подвоєння, лояльний, надзвуковий, вимріяний;
  - Г гущавінь, озброєння, лоджія, осяяння;
  - Д виявлення, відзвітувати, мелодія, їдальня.
8. Позначте речення зі складеним дієслівним присудком:
- А Книга – це змога погомоніти з людиною через тисячоліття.
  - Б Я люблю очима тишу цілувати.
  - В Там будуть горіти до ранку в туманних дзеркалах троянди.
  - Г Мені осіння ніч короткою здається.
  - Д Зоря на небі рожева вже почала займатись.
9. Позначте рядок, у якому всі іменники належать до спільного роду:
- А незграба, добряга, гайдамака, базіка;
  - Б молодчина, капризуха, нероба, бездара;
  - В сіромаха, базіка, непосида, неотеса;
  - Г сердега, нерівня, стиляга, босячня;
  - Д роботяга, задирака, жирафа, сирота.
10. Позначте речення, що потребує редагування:
- А Сніжинки з інеєм ще більше закрутилися, стовпом здіймаючись угору.
  - Б Сидячи на березі річки, милуюся її повільною течією.
  - В Хтось кидає жарт, розсмішивши всіх навколо.
  - Г Прочитавши цікаву книжку, хочеться поділитися враженнями з іншими.
  - Д За таких обставин не будемо сидіти склавши руки.
11. Позначте рядок, у якому всі прикметники присвійні:
- А лікарів рецепт, лебедина пісня, Оленчина косинка;
  - Б Франкові заклики, ненин голос, слюсарів інструмент;
  - В товаришева книга, Кобзарів заповіт, ахіллесова п'ята;
  - Г професорова лекція, солдатська каска, Іванків олівець;
  - Д Лукашева сопілка, братова допомога, батьківські збори.

12. Позначте рядок, у якому *не* з усіма словами потрібно писати ОКРЕМО:
- А не/досліджені ще питання; не/зчувся, як заснув; не/спитавши дозволу;
  - Б не/зводячи очей, не/привітно шуміли, не/здужав підняти;
  - В будинок не/збудований; трохи не/дочуваючи; не/перевірений мною текст;
  - Г не/можна передбачити; не/чуваний успіх; нічому не/навчено;
  - Д не/захищений від вітру сад; не/просячи допомоги; не/потрібно поспішати.
13. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка однини мають закінчення *-у(-ю)*:
- А секція баскетбол., художнього гуртк., задум.. твору;
  - Б високого звук., стовпчик барометр., запашного бузк..;
  - В номери концерт., білого мрамур., держави Ліван..;
  - Г наслідки землетрус., сучасного метрополітен., хвилі Дінц..;
  - Д атмосферного тиск., сектор.. цирку, літературного музе.. .
14. Позначте речення, у якому НЕ ПОТРІБНО виділяти комами відокремлене означення:
- А Місячним сяйвом залиті мріють сади.
  - Б Гудуть з вітрами до світання дощем оплакані сади.
  - В Степ оповитий тишею дихав пахощами росяних трав.
  - Г Я небесами пійманий тремчу.
  - Д Налита сонцем і вітрами хлюпоче веслами весна.
15. Позначте речення, у якому виділене слово НЕ МОЖНА замінити варіантом у дужках:
- А Архітектор *наголосив* (підкреслив), що проект слід виконати вчасно.
  - Б За мить вантажна машина *зникла* (щезла) з очей.
  - В Технічний персонал *змарнував* (згаяв) багато часу на підготовчі роботи.
  - Г У нашій родині панують теплі, дружні *стосунки* (взаємини).
  - Д Щоб *здобути* (отримати) вищу освіту, потрібно наполегливо працювати.
16. Позначте словосполучення, яке потребує редагування:
- А дотримати слова;
  - Б навчати математики;
  - В оволодіти знання;
  - Г опанувати мову;
  - Д знехтувати наказом.
17. Позначте рядок, у якому всі слова належать до дієслів:
- А крикніть, кричиш, крикливий, покрикувати;
  - Б переходячи, переходив би, перехідний, переходьте;
  - В перемігши, перемогти, переможний, переможено;
  - Г учити, навчивши, учений, учіться;
  - Д запечений, запік би, запікаючи, запікся.

18. Позначте речення, у якому дієслово умовного способу вжито в значенні наказового:
- А Полетіла б я до тебе, та крилець не маю.
  - Б Ніжну-ніжну, як подих билини, я хотів би вам пісню сплести.
  - В Вже б покласти кінець всім незгодам і щоб кожен народ поважать.
  - Г Я б хотів всі зірки, що над нами, перелити у зірку ясну.
  - Д Я б хотіла вродитись між гір, я б хотіла гуцулкою стати.
19. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка множини мають нульове закінчення:
- А староста, парта, миша, круча;
  - Б буря, культура, галерея, мозаїка;
  - В особа, перемога, ескадрилья, лелека;
  - Г мрія, ліщина, стаття, хиба;
  - Д чаша, лопата, сім'я, земля.
20. Позначте рядок, у якому від усіх іменників прикметники утворюються за допомогою суфікса *-ев-(-ев-)*:
- А взірець, куля, корабель, матч;
  - Б калач, липень, вуглець, плащ;
  - В корінець, криця, значення, замша;
  - Г мить, баржа, карамель, кварц;
  - Д вишня, сіль, журавель, куниця.
21. Позначте рядок, у якому всі складні прикметники пишуться через дефіс:
- А договірно/правовий, культурно/освітній, гостро/критичний, морально/етичний;
  - Б медико/генетичний, ново/грецький, мінерально/сировинний, південно/східний;
  - В житлово/будівельний, військово/повітряний, суспільно/корисний, лірико/драматичний;
  - Г молочно/білий, науково/експериментальний, загально/господарський, організаційно/методичний;
  - Д мідно/червоний, навчально/виробничий, об'ємно/просторовий, електронно/оптичний.
22. Позначте рядок, у якому фразеологічний зворот має значення "надумане мірило упередженої людини, яка підганяє під нього факти дійсності":
- А піррова перемога;
  - Б прокрустове ложе;
  - В геростратова слава;
  - Г дамоклів меч;
  - Д Еолова арфа.

23. Позначте речення, у якому перед *як* ПОТРІБНО поставити кому (розділові знаки пропущено):
- А Сосюра як справжній лірик різноманітний у своїх переживаннях.
  - Б Діти як квіти поливай то ростимуть.
  - В Весь світ знає Довженка як великого кінорежисера.
  - Г Палаючий Будапешт був перед нами як на долоні.
  - Д Уночі хоч як тріщить а вдень проти сонечка плющить.
24. Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: один префікс, корінь, один суфікс, закінчення:
- А досвітній, прилетів, по-сільському, безпомилковий;
  - Б супутник, вистраждав, взимку, узаконений;
  - В надбудова, вивідавши, напарник, заземлений;
  - Г виголошене, надлишок, припечений, приказка;
  - Д затінок, викупив, якнайдобріший, переможний.
25. Позначте складносурядне речення, між частинами якого потрібно поставити ТИРЕ (розділові знаки пропущено):
- А Сині роси зблискували на травах і сонце купалось на левадах.
  - Б Реве Дніпро й лани широкополі медами пахнуть.
  - В Десь у хлібах кричав перепел і туман стелився од річки.
  - Г На хвилину раптом стихли голоси і спинилися тіні.
  - Д Хвилина ще і схід розпише в сліпучі барви небосхил.
26. Позначте рядок, у якому в усіх словах фонетична транскрипція відображає нормативну вимову:
- А кожух [ко^ужу^х]; левада [лев^ада];
  - Б приносить [при^но^си^т]; походжає [походжа^йє];
  - В голубка [го^ул^убка]; свято [с^в'^ато];
  - Г промінчик [пром'ін^чи^к]; земля [зе^нмл^а];
  - Д кишенья [ки^шен'а]; зозуля [зоз^ул'а].
27. Позначте рядок, у якому в усіх словах при вимові відбувається уподібнення приголосних звуків:
- А зсипати, дужка, розпач, жінці;
  - Б освітній, зарядка, молотьба, розжувати;
  - В якби, зшити, навесні, ягідки;
  - Г зжовкнути, ніжність, квітчання, усміщці;
  - Д легкий, екзамен, ліжко, безсердечний.

28. Позначте безсполучникове складне речення, між частинами якого слід поставити ТИРЕ (розділові знаки пропущено):
- А Відбилися зорі у воді летять до хмар тумани.
 Б Життя росте лишень з любові лише краса людей навчає жить.
 В Дощ пройшов хазяйським кроком сад в росі купається.
 Г Дуже дивний пейзаж косяками ідуть таланти.
 Д Степ половецький половіє трава аж срібна від роси.
29. Позначте рядок, у якому прислівники слід писати ЧЕРЕЗ ДЕФІС:
- А пліч/о/пліч, з давніх/давен, день/у/день, по/латині;
 Б на/гора, коли/не/коли, без кінця/краю, де/небудь;
 В віч/на/віч, по/простому, сам/на/сам, хтозна/коли;
 Г ледве/ледве, по/праву, по/друге, як/не/як;
 Д більш/менш, раз/по/раз, будь/куди, десь/не/десь.
30. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі кличного відмінка мають закінчення -е:
- А кравець, Наталя, пісня, вітер;
 Б земля, душа, Київ, кобзар;
 В Степан, друг, сестриця, Ганнуся;
 Г вовк, Оля, тесляр, народ;
 Д Назар, генерал, Ілля, героїня.
31. Від поданих іменників утворіть прикметники за допомогою суфікса -ськ-. Позначте рядок, у якому в обох словах НЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ чергування в групах приголосних:
- А Париж, калмик;
 Б Гаага, Выборг;
 В Буг, Чорнухи;
 Г Цюріх, казах;
 Д Іртиш, чех.
32. Позначте рядок, у якому речення відповідає наведеній схемі:
- А Яке дерево, такі і його квіти, який батько, такі і його діти.
- Б Дощ іде не там, де ждуть, а там, де жнуть.
- В Багатий той, хто нічого не хоче мати понад те, що він вже має.
- Г Радій, що на тебе, коли ти говориш, дивляться тисячі очей.
- Д Я з тих країв, де над Дніпром шумлять гаї, де з дня народження мені співали солов'ї.

33. Позначте речення, що відповідає такій характеристиці: *складне речення з різними типами синтаксичного зв'язку (сполучниковим і безсполучниковим)*:
- А Ріка налітала на камінні зубці, поміж яких застряв дуб-велет, а потік спадав униз, де також стриміли камені.
  - Б Не зневірся, не впади у відчай: вир не вкрутить, хвиля не знесе.
  - В Вже вечір тіні склав у стоси, за обрій котиться курай, і дальні пахнуть сінокоси, і дальній пахне рідний край.
  - Г Якщо не можна вітер змалювати, прозорий вітер на ясному тлі, змалюй дуби, могутні і крислаті, котрі од вітру гнуться до землі.
  - Д Іду, дивлюсь: мій край, моя земля, сміються в небі золотому річки, і села, і поля.
34. Позначте рядок, у якому порушено норму при відмінюванні числівників:
- А трьохсот, трьомстам, на трьохстах;
  - Б п'ятисот, п'ятистам, п'ятистами;
  - В семисот, сімомастами, на семистах;
  - Г дев'ятисот, дев'ятистам, дев'ятьмастами;
  - Д двохсот, двомастами, на двохстах.

Завдання 35 – 42 мають по шість варіантів відповідей, із яких ТРИ ПРАВИЛЬНІ. Виберіть усі правильні відповіді й позначте їх у бланку згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок – комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ!

35. Позначте рядки, у яких у всіх словах спрощення в групах приголосних позначається на письмі:
- А шелес..нути, безжаліс..но, невіс..ці, влас..ний;
  - Б ціліс..ний, безкорис..ливий, хворос..няк, беззахис..но;
  - В мес..ник, безпристрас..но, безвиїз..но, чес..ний;
  - Г гус..нути, двоміс..ний, облес..ливість, доблес..но;
  - Д благовіс..ний, мас..ниця, жаліс..ний, наперс..ний;
  - Е наміс..ник, інтеліген..ський, совіс..ливий, піс..ний.
36. Позначте рядки, у яких усі слова пишуться з апострофом:
- А пів..яблука, горохв..яник, зарум..янитися, дріб..язковий;
  - Б вольтер..янець, напів..ява, відв..язати, круп..яний;
  - В вм..ятина, верф..яний, люб..язний, варшав..янка;
  - Г в..юнкий, духм..яний, торф..яний, підв..язати;
  - Д невід..ємний, розм...якнути, медв..яний, від..їжджати;
  - Е верб..я, краков..як, кіновар..ю, з..юрбитися.

37. Позначте рядки, у яких усі слова пишуться з м'яким знаком:

- А крад..кома, ослін..чик, виріз..блений, мал...ва;
- Б волос..кий, дівчинон..ці, зац..вірінькати, воєначал..ник;
- В ган..бити, ковал..ський, лос..йон, вигул..кнути;
- Г єреванс..кий, гет..манщина, віл..ха, нян..читися;
- Д консул..ський, буд...те, вит..охкувати, задзелен..чати;
- Е груз..кий, черешен..ці, рибал..ство, перелаз..мо.

38. Позначте рядок, у якому в усіх словах відбувається подвоєння приголосних, позначене на письмі двома літерами:

- А від..звеніти, зав..ишки, лисич..ин, вікон..иця;
- Б дозвіл..я, клятвен..ий, непід..атливий, спец..ех;
- В конюшин..ий, контр..озвідка, розкіш..ю, неоцінен..ий;
- Г повоєн..ий, пів..ідра, дореформен..ий, звід..аля;
- Д гілляч..я, кін..ота, затиш..я, вил..ємо;
- Е жасмин..ий, індичен..я, гарбузин..я, невгомон..ий.

39. Позначте рядки, у яких у всіх словах іншомовного походження пишеться буква *и*:

- А д..спетчер, безпр..цидентний, ват..канський, сент..ментальний;
- Б ш..лінг, конс..стенція, ід..лічний, ш..ллерівський;
- В пер..ферія, д..вертисмент, ц..тадель, дискр..мінація;
- Г кар..катура, брав..симо, маркет..нг, серт..фікат;
- Д форт..симо, інц..дент, пр..оритет, д..лема;
- Е парт..тура, д..летант, Алж..р, реж..сер.

40. Позначте рядки, у яких виділене слово є сполучником і його слід писати РАЗОМ:

- А І сказала мати: ”*Як/би* ти, сину, йшов в отаку погоду?”.
- Б Чисте полуденне небо, і тихо-тихо, *немов/би* все заснуло.
- В *То/ж* сіль землі, *то/ж* сила молода ішла на смерть, на згубу неминучу.
- Г Ніч колихала так ласкаво, *про/те* не спалося мені.
- Д *Що/б* улітку не вродило, те зимою не завадить.
- Е Друзів люблю, *за/те* чванливих не терплю.

41. Позначте речення з однорідними означеннями (розділові знаки пропущено):

- А З другої хати доносилася сумна журлива пісня.
- Б Чарами віє від необмеженого синього простору.
- В Ранковий легкий вітер розганяв залишки туману.
- Г Все приймало незвичайний казковий характер.
- Д Набачився ланів зелених золотих набачився надихався напився.
- Е Густий осінній туман встає над лісом вечірньою добою.

42. Позначте речення з уточнюючим членом, у якому перед сполучником ПОТРІБНО поставити кому (розділові знаки пропущено):
- А Таку тикву саджають щоб із неї виросла посудина на зразок глека або невеликої амфори.
  - Б Довге життя випало Дорошенчисі або Чабанисі як частіше називають ще її.
  - В Хамелеон або деревна ящірка Африки добре пристосований до життя на деревах.
  - Г Гуси чи лебеді в небі плывуть там угорі наді мною?
  - Д Хвилі колосків то вганялись півкругом у ліс то забігали вузькою річкою або сагою глибоко в діброву.
  - Е Найкрасивіша рослина українських водойм біле латаття або водяна лілія.

Завдання 43 – 47 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідник, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її в таблицю. У відведені клітинки бланка відповідей упишіть цифри за зразком, який подано в ньому. Усі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКУ.

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

43. Установіть відповідність між значеннями слів лівого та правого стовпчиків:

А осоруга;	1 галуззя;
Б зваба;	2 витівка;
В галузь;	3 облога;
Г пастка;	4 відраза;
Д каверза.	5 спокуса;
	6 тенети;
	7 царина.

А	____
Б	____
В	____
Г	____
Д	____

44. Установіть відповідність між реченнями та їх характеристиками:

А односкладне означено-особове;	1 Без мови рідної, юначе, й народу нашого нема.
Б односкладне неозначено-особове;	2 Друга шукай, а знайдеш – тримай.
В односкладне узагальнено-особове;	3 Над широким Дніпром у промінні блакить.
Г односкладне безособове;	4 Нас зустрічають хлібом-сіллю.
Д односкладне називне.	5 Люди, овіяні грозами, обпалені громами.
	6 Один з останніх рейсів був винятковим.
	7 Багатій, розбруньковуйся, мово!

А	____
Б	____
В	____
Г	____
Д	____

45. Установіть відповідність між словами та способами їх творення:

А префіксальний;	1 дослідник, надійний, багатіти;
Б суфіксальний;	2 всюдихід, двовладдя, сталевар;
В префіксально-суфіксальний;	3 прозелень, прадавній, залетіти;
Г безсуфіксальний;	4 підліток, відлетіти, розбіг;
Д складання основ.	5 розповідь, перехід, запис;
	6 від'їхати, по-козацьки, доповідь;
	7 по-новому, провулок, заземлити.

А
Б
В
Г
Д

46. Установіть відповідність між складнопідрядними реченнями та видами їх підрядної частини:

А підрядне допустове;	1 Скажи що-небудь, щоб я тебе побачив.
Б підрядне умови;	2 Вона бачила ці береги, коли вони були ще зовсім пустельні.
В підрядне з'ясувальне;	3 Рідну пісню треба захищати так, як захищають рідний край.
Г підрядне мети;	4 Якщо ти усміхнешся світу, він відповість по-смішкою.
Д підрядне часу.	5 У світі слів немає випадкових, хоча вони й століттями мовчать.
	6 Чим більше грошей має, тим більше плаче.
	7 Спинюся я і довго буду слухать, як бродить серпень по землі моїй.

А
Б
В
Г
Д

47. Установіть відповідність між реченнями й назвами відокремлених членів, якими ускладнено ці речення:

А відокремлене означення;	1 Там, замість житечка, в теплеє літечко терен зацвів.
Б відокремлена прикладка;	2 По всім світі пронесу нашу гордість і красу – рідну мову.
В відокремлена обставина;	3 У всякому ділі є свої майстри і своє, так би мовити, натхнення.
Г відокремлений додаток.	4 Небо розгорнуло намет свій – синій, широкий, глибокий.
	5 Благословенним будь, світанок долі, мій добрий незабутній отчий дім.
	6 З доріг життя сховавши втому, я в отчий край вернусь назад.

А
Б
В
Г

Прочитайте текст, виконайте подані після нього завдання 48–53, які передбачають вибір речення, що містить певне мовне явище (розділові знаки пропущено). Виберіть правильні відповіді (їх може бути ДВІ чи ТРИ) і позначте їх у бланку згідно з інструкцією. Номер вибраного речення позначте в таблиці знаком X. Не робіть інших позначок – комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки.

ТЕКСТ 1

(завдання 48–50 до нього)

(1) Любий сину кожен повинен стежити і за своїм тілом і за душою. (2) Коли я був у твоєму віці то регулярно влаштовував собі сповідь що я зробив за місяць доброго що злого. (3) Я картав себе за недобре й виробив здатність дбати про душу. (4) Чиста душа то запорука людського здоров'я. (5) Завжди приємно було згадувати все що зробив доброго бо тільки воно вводить нас у коло інших людей робить їх братами а не просто сусідами. (6) Дбай про своїх друзів вони повинні бути добрі. (7) А добрі друзі допомагають ставати кращим.

(За В. Стусом)

48. Позначте речення з однорідними членами:

1	2	3	4	5	6	7
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

49. Позначте речення, у яких ужито прислівники:

1	2	3	4	5	6	7
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

50. Позначте складні речення, у яких потрібно поставити двокрапку:

1	2	3	4	5	6	7
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ТЕКСТ 2

(завдання 51 – 53 до нього)

(1) Юність небезпечна тим що все є а тому тяжко вибрати очі розбігаються. (2) Але треба вибрати правильно а юність либонь не втратить на своїх розкошах. (3) Тримай себе в руках сину учися керувати собою. (4) Будь власним штурманом а не пасажиром на чужому човні. (5) Головне думати над собою шукати себе творити себе. (6) Вчись робити життя змістовним і цікавим це залежить без сумніву тільки від тебе. (7) Читайте тільки добрі книги будь добрий до людей намагайся віддавати їм більше ніж брати.

(За В. Стусом)

51. Позначте речення, ускладнені вставними словами:

1	2	3	4	5	6	7
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

52. Позначте складні речення, частини яких поєднано сурядним зв'язком (у межах речення можлива наявність інших зв'язків):

1	2	3	4	5	6	7
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

53. Позначте речення, у яких ужито дієслова дійсного способу:

1	2	3	4	5	6	7
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

